

Co je Feuersteinovo instrumentální obohacování?

Jde o světově uznávanou metodu izraelského pedagoga prof. R. Feuersteina, který sestavil ucelený soubor pěti set pracovních listů. Ty jsou rozděleny podle určitých témat do sad, jimž se říká instrumenty. Celá metoda pracuje pouze se dvěma pracovními pomůckami: papír = instrument a tužka. Instrumenty pomáhají rozvíjet poznávací funkce jedince.

Jde o obrovskou intervenci do našeho myšlení a říká se jí **zkušenost zprostředkovaného učení**. Na základě konkrétních úkolů si vytváříme schopnost vytvořit strategii, abychom daný úkol, který se může týkat čehokoliv, zvládli, abychom dokázali pracovat s chybou, upevňovali sebedůvěru a schopnost respektovat jiný názor a současně neměli obavy ho mít. Při práci s instrumenty se vynoří spousta emocí, od kterých se přeneseme do celého života. Žáci se učí vytvořit si smysluplný systém vědomostí (učí se něčemu, co pro ně má význam; učí se, aby uměli naplněně žít svůj život ve smyslu studia, práce a existence ve společenství lidí), které přenáší do svého žití.

Tyto instrumenty nelze zpracovat bez zprostředkovatele, což je člověk, který provází žáky podle jasně daných kritérií. Zprostředkovatel předává informace tak, aby si je žáci dokázali provázat s tím, co vědí, a s tím, co je čeká - se svou budoucností. Podporuje jejich objevování nového a pozitivní pohled na jejich výsledky, podporuje sdílení zkušeností a přináší pocit kompetence. Zprostředkovatel podstatnou měrou ovlivňuje celý proces a za tento nese obrovskou odpovědnost.

Díky zprostředkovanému učení přichází vnitřní motivace: zájem o dění, chuť pracovat, něčemu se učit.

Všechny instrumenty provází následující logo:

**Nechte mě chvíli...,
já si to rozmyslím!**

Důraz je kladen na **rozvíjení řeči**. Žák musí umět slovně vyjádřit každý myšlenkový pochod, každou strategii, kterou používá. Pomocí řeči určitou informaci, ale i

strategii zvnitřní, to znamená, že si ji osvojí natolik, že ji používá i za jiných okolností. Musí umět adekvátně a přesně odpovědět na danou otázku nebo vyřešit daný úkol. Systematicky se proto pěstuje nejen slovní zásoba, ale i obsahově i formálně přesné vyjadřování.

U žáků se podporuje **vnitřní motivace** k učení prostřednictvím slovní formulace - „Rozmysli si to“. V logu celého programu stojí: „Nechte mě chvíli..., já si to rozmyslím!“ Žáci jsou k tomu vybízeni u každého úkolu, takže se to postupně stává součástí jejich strategie. Žák kromě toho přijímá podíl odpovědnosti z učení. Učitel působí proti pasivitě žáků, demonstruje, že jsou schopní a mohou podat výkon. Každému žákovi je umožněno, aby byl úspěšný. Nepoužívá se soutěžení, protože se respektuje osobnostní tempo každého žáka. Klade se důraz na spolupráci a naslouchání, na vzájemné sdílení myšlenek, přístupů k úkolu. Obsahem sdílení je i strategie řešení úkolů. Předpokládá se dokonce, že každý žák může vidět určitý problém ze svého úhlu pohledu, který je dán jeho zkušeností a je ovlivněn kulturou a sociálním prostředím, ve kterém vyrostl. Žáci se mají naučit toleranci k druhým. Takové vedení má přímý dosah na orientaci v osobním i společenském životě.

Žáci se mají naučit **reflektovat své myšlení a vhled**. Mají se naučit hodnotit své poznávací dovednosti. Zobecnit způsoby uvažování. Učí se tak metakognici nebo metamyšlení.

Vyučovací předmět FIE propojuje získané dovednosti se všemi obory, s nimiž se člověk v životě setkává a aplikuje vše v nejrůznějších situacích.